

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: محمد حسین مافی - فاطمه صفری الموتی - پوریا سلیمانی

استاد راهنما: آقای حسین رفیعی

دانشکده: پرستاری مامایی

عنوان طرح (فارسی): بررسی نگرش پرستاران نسبت به دانشجویان پرستاری در بیمارستان‌های آموزشی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۶

عنوان طرح (انگلیسی):

Survey nurses' attitudes toward nursing students in educational hospitals in medical science university of Qazvin; 2017

۱-۲ نوع طرح :

بنیادی - کاربردی ***

*** کاربردی

بنیادی *

۲-۲ مقدمه و معرفی طرح:

پرستاران بزرگترین گروه حرفه ای درون بیمارستان ها مطرح هستند، چرا که طبق آمار وزارت بهداشت و خدمات انسانی ایالات متحده^۱ [DHHS] آنان بزرگترین گروه از ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی هستند (۱). از این روی فقدان انگیزش شغلی در آنان می تواند منجر به ایجاد تأثیر منفی بر روی سلامتی و ایمنی مددجویان شود (۱). منشأ انگیزش شغلی پرستاران در آینده از دوران دانشجویی آنان سرچشمه گرفته، به طوری که عملکرد پرستاران به عنوان یکی از بهترین الگوهای دانشجویان در محیط بالین در نظر گرفته می شود (۲). در آموزش بالینی دو عامل رشد جسمانی - روانی و انگیزه، بیش از همه دارای اهمیت است، رشد جسمی - روانی به پرسنل پرستاری بستگی ندارد ولی انگیزه به یادگیری، به میزان قابل ملاحظه ای توسط پرستاران در طی آموزش بالینی تحت تأثیر قرار می گیرد (۱).

آموزش پرستاری در برگیرنده دو فرآیند نظری و عملی (۴)، توانایی پرستاران را افزایش داده تا توسط اندوختن دانش مشکلات کلی و سیستمیک بیمار را حل کنند (۲). آموزش بالینی جزء حیاتی برنامه درسی پرستاری (۵)، در فرآیند محیط های اجتماعی و فرهنگی انجام می شود که محل کار برای پرستاران و محل آموزش برای دانشجویان است (۴). دوره های کارآموزی و کارورزی در عرصه در شکل دهی مهارت های اساسی و توانمندی های حرفه ای دانشجویان پرستاری نقش اساسی داشته، به طوری که حدود ۵۰٪ دوره های آموزش پرستاری صرف آموزش بالینی می شود و بسیاری از نویسندگان ادعا کرده اند که تجربه بالینی دانشجویان را قادر می سازد تا در مهارت های پرستاری و دانش تئوریک، شایستگی و کفایت لازم را پیدا کنند (۵).

پرستاری یک رشته مبتنی بر عمل است (۶)، و آموزش بالینی یک بخش ضروری از برنامه درسی پرستاری است (۷)، اما بهترین راه برای پیاده سازی آموزش بالینی هنوز یک مشکل حل نشده است (۶). ادبیات آموزش پرستاری بالینی بر تجربه دانشجویان برای تعلق به محل کار به عنوان یک پیش نیاز برای یادگیری تأکید دارد، بنابراین پیشنهاد شده است که تبدیل شدن به یک پرستار شامل عضویت و مشارکت در اعمال پرستاری می باشد (۸). از این روی محیط بالینی به عنوان یک بخش اساسی در یادگیری دانشجویان پرستاری مطرح بوده (۹) و ایجاد تجربه مثبت در محیط بالینی برای یادگیری دانشجویان امر مهمی است، چراکه تجارب یادگیری بر نوع و شدت یادگیری و بعدها بر کیفیت کار آن ها به عنوان پرستار تاثیر دارد (۱۰).

پرسنل و دانشجویان پرستاری ارتباط منحصر به فردی در مراحل تکامل حرفه ی پرستاری داشته چراکه تعاملات مراقبتی و حرفه ای بین دانشجویان و پرسنل پرستاری نه تنها در افزایش آموزش دانشجو بلکه در آینده پرستاری هم مهم است (۱۱). از یک سوی ارتباطات بین فردی حمایتی و گرم بین پرسنل و دانشجویان پرستاری در ایجاد محیط یادگیری مثبت بسیار حیاتی بوده (۱۲) و از سوی دیگر برای افزایش توانایی یادگیری و اعتماد به نفس دانشجویان محیط بالینی باید جایی باشد که در آن تعاملات مناسبی وجود داشته و بازخورد اخذ شده از پرسنل مثبت باشد (۱۳). بنابراین باورها و نگرش های پرسنل پرستاری تاثیر مهمی بر رفتار دانشجو و توسعه هویت حرفه ای پرستاری دارد (۱۴). به همین دلیل لازم است پرستاران در برخورد با دانشجویان نگرش منفی خود را کنترل کنند (۱۵)، این در حالی است که در اغلب موارد پرستاران نگرش های منفی نسبت به دانشجویان نشان می دهند (۱۶). نظریه ارتباط بین فردی پیلاو که یکی از تئوری های مهم در زمینه ارتباط بین پرستار و مددجو می باشد به عنوان چارچوب نظری مطالعه استفاده می شود.

تمرکز مدل پیلاو بر ارتباط بین مددجو و پرستار است ولی با این حال تئوری پیلاو تنها برای ارتباط بین پرستار و مددجو کارایی ندارد بلکه برای ارتباط بین پرستار و اعضای خانواده/ پرستار با سایر پرستاران/ پرستار و دانشجو/مدیر و پرستار و سایر اعضای تیم مراقبت سلامتی هم استفاده می شود (۱۷). نکته مهم این است که پیلاو در تئوری خود به اهمیت محیط در برقراری و توسعه ارتباط تأکید کرده است (۱۷). بر اساس تئوری پیلاو هر ارتباطی و از جمله ارتباط دانشجو و پرستار از ۴ مرحله بین

¹ Departement of Health and Human Services

فردی تشکیل می‌شود: آشنایی، شناسایی، بهره برداری و حل مسئله. بر همین اساس در هر مرحله نیاز است که پرستار وظایف و نقش های خاص خود را ایفا و به منظور برآوردن نیاز های دانشجوی پرستاری نقش های زیادی مثل فرد بیگانه، منبع اطلاعاتی، معلم، رهبر و قائم مقام را اجرا کند (۱۶). در شروع ارتباط زمانی که پرستاران دانشجو را بدون قضاوت اولیه می پذیرند نقش بیگانه را اتخاذ و پرستار در نقش فرد مطلع به سوالات دانشجویان پاسخ و به عنوان معلم که ترکیبی از همه نقش ها است اطلاعاتی را در مورد دانش قبلی دانشجویان و توانایی آنها در فرایند اطلاعات ایجاد می کند (۱۶). لازمه نقش رهبری این است که پرستار از طریق ارتباط مشارکتی فعال در دستیابی به اهداف دانشجو کمک کند. نقش های پرستار نقش اساسی را در پیشبرد ارتباط بین فردی دانشجو و پرستار بازی میکند. از دیدگاه پیلاو محیط شامل عوامل فیزیولوژیکی، روانی، اجتماعی و زمینه ارتباط پرستار با مددجو و دانشجو می باشد (۱۶). برای دستیابی به این هدف پرستاران بایستی از افکار و احساسات خود در مورد دانشجویان آگاه باشند چراکه توسعه ارتباطات مثبت بین دانشجو و پرسنل که در طی تجارب بالینی اتفاق می افتد به اندازه یادگیری مهارتهای تکنیکی مهم است. (۲۰).

حرفه پرستاری در حال گذر از یک سیستم مراقبت های بهداشتی قدیمی به یک سیستم مراقبتی جدید تر، با محدودیت مالی، در حال تغییر است (۱۸). چشم انداز اشتغال برای فارغ التحصیلان جدید در تنظیمات مراقبت های حاد تا همین اواخر محدود بوده و اغلب زمانی که فارغ التحصیلان جدید استخدام می شوند، برای جهت دهی به پرستاران جدید پرستاران تمام وقت کمتری وجود دارند (۱۸)، و این موضوع سبب ایجاد فرصت کمتری برای تربیت پرستاران جدید توسط پرستاران باتجربه شده است (۱۸). بنابراین برای توسعه و پیشرفت ارتباط بین پرسنل و دانشجویان لازم است نگرش های مثبت و منفی بین آنها شناخته شده و بر روی آن ها کار گردد (۱۹).

همان گونه که اشاره شد نگرش پرستاران از دانشجویان تاثیرات بسیاری بر ارائه مراقبت در محیط های بالینی، سلامت مددجو و همچنین تجربه بالینی دانشجویان دارد. این تاثیرات شامل ارائه مراقبت مطلوب از سوی دانشجو به بیماران می باشد که در سطوح بالاتر کیفیت مراقبت را بالا برده و همچنین موجب افزایش بار سلامتی جامعه می شود. از سوی دیگر باورها و نگرش های پرسنل پرستاری تاثیر مهمی بر رفتار دانشجو، توسعه هویت حرفه ای پرستاری و اعتماد به نفس در ارائه مراقبت را دارد. بنابراین نگرش پرستاران بطور مستقیم و غیر مستقیم بر روی ارائه مراقبت پرستاری تاثیر دارد. از این رو ضرورت انجام مطالعات گسترده نسبت به این موضوع از سوی پژوهشگران احساس می شود. لذا پژوهشگران این طرح طی مطالعه ای به بررسی نگرش پرستاران نسبت به دانشجویان پرستاری در بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۶ خواهند پرداخت.